

รายงานผลการจัดการเรียนการสอนแบบ ACTIVE LEARNING

0102221 ทฤษฎีองค์กรและการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน
(Organizational Theory and Development of Administration for
Community Organization)

ผู้สอน อาจารย์ ดร.โอริสา ชุมพงศ์

ภาคการศึกษาที่ 1/2568

รายละเอียดของรายวิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0102221 ทฤษฎีองค์กรและการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน 3(3-0-6)

Organizational Theory and Development of Administration for
Community Organization

บูรพวิชา : ไม่มี

ควบคู่ : ไม่มี

คำอธิบายรายวิชา : แนวคิดทฤษฎีองค์กรและสถาบันทางสังคม การออกแบบและการสร้างองค์กรชุมชน องค์ประกอบของการพัฒนาการบริหารขององค์กรชุมชน ตลอดจนเงื่อนไขที่สนับสนุน และข้อจำกัดของการพัฒนาการบริหารสำหรับองค์กรชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน โดยวิเคราะห์กรณีศึกษาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาชุมชน

Concept and theory of organization and social institutions; design and construction of community organizations; the components of development of administration for community organizations as well as supported conditions and limitations for the development of administration for community organizations in order to drive community development by analyzing a case study of relevant community administration and development organizations

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาชุมชน

☐ ศึกษาทั่วไป

☒ วิชาเอกบังคับ

☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะ

☐ วิชาเอก

☐ วิชาเฉพาะ

☐ วิชาเอกเลือก

☐ วิชาโท

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

- 3.1 เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีองค์กรและสถาบันทางสังคม
- 3.2 เพื่อให้นิสิตสามารถออกแบบ และสร้างองค์กรชุมชน ตลอดจนองค์ประกอบของการพัฒนาการบริหารขององค์กรชุมชน เเงอนไขที่สนับสนุน และข้อจำกัดของการพัฒนาการบริหารสำหรับองค์กรชุมชนได้
- 3.3 นิสิตสามารถวิเคราะห์องค์ความรู้และทักษะทฤษฎีองค์กรชุมชนมาปรับประยุกต์เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหารสำหรับองค์กรชุมชนให้เกิดประโยชน์ได้

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์ผู้สอน และกลุ่มเรียน (Section) :

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา	อาจารย์ ดร. โอริสา ชุมพงศ์
อาจารย์ผู้สอน	อาจารย์ ดร. โอริสา ชุมพงศ์
Section :	S101

5. ภาคเรียน/ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาต้น /ปีการศึกษา 2568

6. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

หมวดที่ 2

แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ / การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	แนะนำรายวิชา การเรียนการสอน การวัด/ประเมินผล เอกสาร/ตำรา แนะนำแนวทางการศึกษาเพื่อให้ บรรลุความมุ่งหมายของรายวิชา	3	3	- มคอ.3 - การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์
2	บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร ชุมชนและการจัดการองค์กรเบื้องต้น (Fundamentals of Organizing) - ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรชุมชน และการจัดการ - โครงสร้างและการออกแบบองค์กร ชุมชน - ความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ และ การมอบหมายงาน	3	3	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - TSU MOOC/วีดิทัศน์	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์
3 - 4	บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและหลักการ บริหาร - ทฤษฎีและหลักการบริหาร - ความหมายของการบริหาร - กระบวนการบริหาร - ทรัพยากรการบริหาร	6	6	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - TSU MOOC/ วีดิทัศน์	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์
5 - 6	บทที่ 3 การวางแผนยุทธศาสตร์ การบริหารและการกำหนดเป้า หมาย	6	6	- บรรยาย - PowerPoint - อภิปราย - TSU MOOC/วีดิทัศน์	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ / การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	<ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของการวางแผน - กระบวนการวางแผนและการวางแผนยุทธศาสตร์ - จุดมุ่งหมายของเป้าหมายและการวางแผน 				
7- 8	บทที่ 4 การปลูกฝังทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กรชุมชน (Cultivating Digital Literacy) <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและความสำคัญของทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กร - ทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในองค์กร - แนวทางพัฒนาทักษะและการรู้ดิจิทัลในองค์กร 	6	6	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power point - อภิปราย -TSU MOOC/วีดิทัศน์ 	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์
9	สอบกลางภาค				
10	บทที่ 5 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ - ความสำคัญของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ - แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ - หน้าที่ของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 	3	3	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power point - อภิปราย -TSU MOOC/วีดิทัศน์ 	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์
11-12	บทที่ 6 ความเป็นผู้นำในองค์กรชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - ภาวะผู้นำ 	6	6	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - Power point 	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ / การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- การจูงใจในองค์กรและการสร้างแรง จูงใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา			- อภิปราย -TSU MOOC/วีดิทัศน์	
13 -14	บทที่ 7 การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) - ความสำคัญของการจัดการเชิงกลยุทธ์ - กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ - การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ - การควบคุมกลยุทธ์	6	6	- บรรยาย - Power point - อภิปราย -TSU MOOC/วีดิทัศน์ -กรณีศึกษา	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์
15-16	- กรณีศึกษาองค์กรที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารและพัฒนาชุมชน - การนำเสนองาน	6	6	- อภิปราย - การนำเสนอ /รายงานกลุ่ม	อ.ดร.โอริสา ชุมพงศ์
17	สอบปลายภาค				
18					
รวม		45	45		

หมายเหตุ รายวิชานี้ใช้การเรียนการสอนแบบ Active Learning ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีการลงพื้นที่
ศึกษา ข้อมูลภาคสนามจากสถานการณ์จริง โดยใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน อย่าง
น้อย 30 ชั่วโมง นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนยังบูรณาการกับโครงการของหลักสูตรสาขาการ
บริหารและ พัฒนาชุมชนที่เน้นชุมชนเป็นฐาน

หมวด 3

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

หลักการจัดกิจกรรม

กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐานในที่นี่ มีดังนี้ 1) กิจกรรมที่ 1 การศึกษาภาคสนามองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐ ได้แก่ การลงพื้นที่ศึกษาองค์การภาครัฐในพื้นที่จังหวัดสงขลา จำนวน 3 องค์การ โดยกิจกรรมมีการใช้องค์การเป็นกรณีตัวอย่าง/เฉพาะกรณีในการศึกษาภาคสนาม ซึ่งนิสิตสามารถเลือกองค์การภาครัฐได้ตามความสนใจ ขณะลงศึกษาภาคสนาม นิสิตจะทำการศึกษาข้อมูลโครงสร้างองค์การและการจัดการ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลร่วมกับองค์การหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้น ๆ เพื่อคืนข้อมูลกลับ หลังจากนั้นนิสิตต้องทำงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ภาพวาดผังมโนทัศน์ (Mind Map), ตัวเล่มรายงาน การนำเสนอในรูปแบบวีดิทัศน์ สื่อ PowerPoint และบรรยาย เป็นต้น ตลอดจนการอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ทั้งนี้งานที่มอบหมายจะขึ้นอยู่กับกิจกรรม

กิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 การศึกษาภาคสนามองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐ

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) เพื่อให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการองค์การ การวิเคราะห์โครงสร้าง การหาที่การบริหารจัดการและการปรับตัวขององค์การภาครัฐ
- 2) เพื่อให้นิสิตเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐ โดยผ่านการศึกษาเฉพาะกรณี ซึ่งเป็นการศึกษาภาคสนามโดยการลงพื้นที่ศึกษาองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐจากสถานการณ์จริง

2. ระยะเวลา

- สัปดาห์ที่ 3-13 ของภาคการศึกษา โดยให้นิสิตลงพื้นที่ตามวันเวลาที่สะดวกและไม่กระทบต่อการเรียนรายวิชาอื่น ๆ

3. ชุมชนที่ใช้เป็นฐานการเรียนรู้

- องค์การภาครัฐ ซึ่งเป็นชุมชนที่ใช้เป็นฐานการเรียนรู้ มีทั้งหมด 3 องค์การ ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ดังต่อไปนี้

1. เทศบาลตำบลพะวง จังหวัดสงขลา
2. เทศบาลเมืองคลองแห จังหวัดสงขลา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาคนและสังคม

3. เทศบาลเมืองเขารูปช้าง จังหวัดสงขลา

4. เนื้อหา/สาระสำคัญของการเรียนรู้

- เนื้อหา/สาระสำคัญของการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐ โดยผ่านการศึกษาเฉพาะกรณี ซึ่งเป็นการศึกษาภาคสนามโดยการลงพื้นที่ศึกษาองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐจากสถานการณ์จริง

5. สื่อการเรียนรู้

- การบรรยาย
- การอภิปราย
- สื่อ PowerPoint
- วีดิทัศน์
- รายงานกลุ่ม
- การนำเสนอรายงานกลุ่ม

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

- กระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐ โดยการเรียนรู้จากองค์การภาครัฐผ่านการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อศึกษาเฉพาะกรณี ขณะลงพื้นที่ศึกษาภาคสนาม นิสิตจะทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลร่วมกับองค์การหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐเพื่อคืนข้อมูลกลับ เมื่อศึกษาภาคสนามเสร็จแล้ว นิสิตจะต้องนำเสนอผล ภาพวาดผังมโนทัศน์ (Mind Map) ตัวเล่มรายงาน การนำเสนอในรูปแบบ PowerPoint และบรรยาย ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยนิสิตสามารถลงพื้นที่ภาคสนามศึกษาองค์การภาครัฐได้ตลอดเวลาในช่วงเวลาที่นิสิตมีเวลาว่างและไม่กระทบต่อการเรียนรายวิชาอื่น ๆ โดยนิสิตสามารถลงพื้นที่ศึกษาองค์การภาครัฐได้ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 3-13 ของภาคการศึกษา และในช่วงเวลาดังกล่าวนิสิตสามารถขอคำปรึกษาจากอาจารย์ได้ตลอดเวลา นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนมีการกำหนดช่วงเวลานัดหมายดูความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ ๆ เพื่อคอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการลงพื้นที่ศึกษาองค์การและการจัดการองค์การภาครัฐ หลังจากนั้นในช่วงสัปดาห์ที่ 14 ของภาคการศึกษา เมื่อศึกษาภาคสนามเสร็จแล้ว นิสิตจะต้องนำเสนอผล ภาพวาดผังมโนทัศน์ (Mind Map) ตัวเล่มรายงาน การนำเสนอในรูปแบบ PowerPoint และบรรยาย ตลอดจนการอภิปรายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

7. เกณฑ์การประเมิน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาคนและสังคม

- เกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การประเมินจากพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ความก้าวหน้าของงาน ตัวเล่มรายงาน การนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบของวีดิทัศน์ สื่อ PowerPoint และการบรรยาย ตลอดจนการตอบข้อซักถาม

8. ข้อเสนอแนะหลังจัดกิจกรรม

- ในการนำเสนอในรูปแบบวีดิทัศน์ หากนิสิตได้รับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการบันทึกภาพและการตัดต่อวีดิทัศน์ จะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพและทักษะให้กับนิสิตมากยิ่งขึ้น

หมายเหตุ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนการสอนยังบูรณาการกับ “โครงการจัดการเรียนรู้โดยชุมชนเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรมสังคม” ของหลักสูตร ศศ.บ.(การบริหารและพัฒนาชุมชน) อีกด้วย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ปัญญา จริยธรรม นำการพัฒนาคนและสังคม